

มุมมองสิทธิ

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๙
กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

๑

“ความรุนแรงต่อผู้หญิงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ : กลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม ตามมาตรฐานสากล”

๒

มุมสะท้อน

๓

อาสาสมัครพิทักษ์สิทธิมนุษยชน “สิทธิชุมชน และกระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน” (ภาคเหนือ)

๔

กิจกรรม

๕

สำนักงาน กสม. จัดมุมสิทธิมนุษยชนศึกษา ณ มหาวิทยาลัยนครพนม ตามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

๗

เวทีสาธารณะ เรื่อง “กฎหมายอัมบุญ : เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ กับความเป็นธรรมทางเพศ”

๘

ประกาศผลการตัดสินการประกวด Talk Show “เดี่ยวไม่ใคร่โพน... ให้โดนเรื่องสิทธิ”

“ความรุนแรงต่อผู้หญิงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ : กลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม ตามมาตรฐานสากล”

คณะอนุกรรมการปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ความรุนแรงต่อผู้หญิงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ : กลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล” เพื่อระดมความคิดเห็น ความต้องการของผู้หญิงที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนด้านผู้หญิง ความเสมอภาคด้านกฎหมาย การไม่เลือกปฏิบัติ (non - discrimination) รวมทั้งการส่งเสริมและเผยแพร่ให้ประชาชน ภาคประชาสังคม ได้ตระหนักถึงพันธกรณีของรัฐบาลไทย และประชาชนคนไทยทุกคนในการปฏิบัติตามอนุสัญญาและกติการะหว่างประเทศ ซึ่งเป็นกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับสากล ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรม ซี.เอส. ปัตตานี จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ ในงานดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาจำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย แกนนำผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง และองค์กรพัฒนาเอกชน

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานคณะอนุกรรมการปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวถึงพัฒนาการของการส่งเสริม

ความเท่าเทียมกันทางเพศระหว่างหญิงและชาย ที่ได้มีการเริ่มรณรงค์มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๕ - ๑๙๘๕ เช่น สิทธิในการเข้าถึงการศึกษา สุขภาพอนามัย การพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้หญิง การส่งเสริมการทำงาน ความเสมอภาคในสถานที่ทำงาน การพัฒนาให้ผู้หญิงเป็นผู้นำในด้านต่างๆ เป็นต้น และกล่าวถึงประเด็นเรื่องความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อันเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้หญิงมักจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยมีสาเหตุหลักอันประกอบไปด้วยมิติด้านต่างๆ ๓ ประการ ได้แก่

๑. ลักษณะนิสัยเฉพาะของตัวบุคคล

๒. โครงสร้างทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับผู้ชาย ทำให้เกิดการดูแคลนผู้หญิง อีกทั้งกฎหมายบางฉบับยังปิดกั้นพัฒนาการของผู้หญิง

๓. การอ้างวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ในการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง

ดังนั้น จึงเห็นควรให้ทุกภาคส่วนในสังคม ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมคุณค่าของผู้หญิง การปรับทัศนคติ และความเชื่อของคนในพื้นที่ เพื่อให้ผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับสิทธิอย่างบริบูรณ์ในความเสมอภาคทางเพศ

นิยามข่าว “มอมองสิทธิ์” ฉบับเดือนกันยายน

นำเสนอประเด็นการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ดำเนินมาอย่างยาวนาน ซึ่งความรุนแรงดังกล่าวยังคงปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ในปัจจุบัน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ โดยได้มีการลงพื้นที่ติดตามและตรวจสอบสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบว่ามีปัญหาความรุนแรง รวมถึงประเด็นปัญหาในการเข้าถึงสิทธิของผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ผลอย่างยั่งยืน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ความรุนแรงรุนแรงต่อผู้หญิงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ : กลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม ตามมาตรฐานสากล” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเวทีในการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่และนำข้อมูลที่ได้จากเวทีสัมมนาไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันหาแนวทางให้ผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถเข้าถึงกลไกการคุ้มครองสิทธิของตน

และเพื่อส่งเสริมให้สตรีในพื้นที่ได้มีโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งท่านผู้อ่านสามารถติดตามได้ภายในเล่ม

ในขณะเดียวกัน “การอุ้มบุญ” ยังคงเป็นประเด็นที่คณะกรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้ความสำคัญ โดยเฉพาะประเด็นปัญหาในเรื่องกฎหมายที่จะออกมาใช้ควบคุมการดำเนินการที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น สิทธิของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนยังไม่ได้ถูกให้ความสำคัญ การไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในการเข้าถึงเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ เป็นต้น เพื่อหาทางออกให้แก่ปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเวทีสาธารณะในประเด็นเรื่องการอุ้มบุญอย่างต่อเนื่อง โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการเสวนามาใช้เป็นฐานความรู้ในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหา และมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านต่อไป รายละเอียดท่านผู้อ่านสามารถติดตามได้ภายในเล่มเช่นกัน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวถึงการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ปัจจุบันคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานสิทธิมนุษยชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยศูนย์ประสานงานดังกล่าวทำหน้าที่เป็นช่องทางในการส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยที่ผ่านมามีเหตุการณความรุนแรงในพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็ก ผู้หญิงและผู้นำทางศาสนาที่ไม่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีการออกแถลงการณ์ประณามความรุนแรงที่เกิดขึ้นอยู่เป็นระยะ และจากการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น

ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมาพบว่าสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีการร้องเรียนมากที่สุด โดยในปัจจุบันการประกาศใช้กฎหมายการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ยังคงมีอยู่ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการตามกฎหมายเท่าที่จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้กระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่โดยการตรวจสอบคำร้องในเรื่องนี้สิ่งที่มีความสำคัญคือพยายามหลักฐานในทางแพทย์หรือในทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งที่ผ่านมาการตรวจพิสูจน์ร่างกายของผู้เสียชีวิตนั้น ยังติดขัดในเรื่องหลักปฏิบัติทางศาสนา แต่ปัจจุบันผู้นำทางศาสนายืนยันว่าสามารถที่จะกระทำได้ แต่ต้องกระทำด้วยความเคารพ และกระทำต่อหน้าผู้นำศาสนา นอกจากนี้ยังพบว่า ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิด

สิทธิมนุษยชนในประเด็นต่างๆ อีก เช่น ประเด็นปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันของชุมชน กรณีการเลี้ยงหอยแครงบริเวณอ่าวปัตตานีการบังคับให้ประชาชนออกจากที่ดินทำกินซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติสุไหงปาดี และกรณีการประกาศเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับที่ดินทำกินของประชาชนบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเรื่องร้องเรียนเหล่านี้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการตรวจสอบโดยไม่ละเลยความสำคัญเช่นเดียวกัน

ในการสัมมนาครั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันบูรณาการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ให้ได้ผลต่อไปอย่างยั่งยืน

มอมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๙
กันยายน ๒๕๕๗

สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์

กรรมการ : นายแท้งจิร ศิริพานิช

นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชร

นายปริญญ์ ศิริสารการ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์

พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัต

นางวิสา เบญจมาโน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายชาติชาย สุทธิกลม

รองเลขาธิการ : นายวีรวิทย์ วีรวรวิทย์

: นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์

: นางกิริมย์ ศรีประเสริฐ

“มอมองสิทธิ์” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วน หรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล ขอเชิญผู้สนใจส่งความคิดเห็นและบทความเพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาลงพิมพ์ ของสวนสิทธิในการปรับปรุงข้อความ เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว “มอมองสิทธิ์” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

อาสาสมัครพิทักษ์สิทธิมนุษยชน

“สิทธิชุมชน และกระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน” (ภาคเหนือ)

สืบเนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีการดำเนินงานด้านเครือข่ายในมิติที่หลากหลาย ทั้งในเชิงประเด็นและกลุ่มเป้าหมาย อาทิ สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิเด็ก สิทธิสตรี สิทธิผู้พิการ สิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม สิทธิของผู้ไร้สัญชาติ เป็นต้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางและเกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งเพื่อให้มีแผนส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิมนุษยชน คณะอนุกรรมการพิจารณาการรับรององค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน และสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย จึงได้จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “สิทธิมนุษยชน : สิทธิของประชาชน ที่ต้องได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ” ในระหว่างวันที่ ๓ - ๕ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมเดอะพาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณ ๑๔๐ คน ซึ่งการจัดสัมมนาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชนและภาคประชาสังคม โดยเฉพาะอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิมนุษยชนที่จะเข้ามาช่วยดำเนินการในการปกป้อง คุ้มครอง สิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นการขยายเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาชน และชุมชน ท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาคในการร่วมกันผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นเครือข่ายช่วยเหลือและรับเรื่องร้องเรียนเบื้องต้นแทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตลอดจนสำรวจและรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการ

ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเพื่อให้เครือข่ายมีแผนการดำเนินงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเพื่อให้เกิดการรับฟังความคิดเห็นของภาคประชาชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานด้านต่างๆ อันจะนำไปจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อให้มีการรับรองสิทธิเหล่านั้นไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ในงานสัมมนาดังกล่าว มี **นายแพทย์ นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานคณะอนุกรรมการรับรององค์การเอกชน เป็นผู้กล่าวเปิดสัมมนา และมีการกล่าวปาฐกถาในหัวข้อ “๑๐๐ ปี อ.ปวัย อังภาภรณ์ สิทธิมนุษยชนกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ” โดย **นายสุรสีห์ โกศลนาวิน** อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีการบรรยายในหัวข้อ “ถอดบทเรียนสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน” ซึ่งมี **นายแพทย์ นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **อาจารย์ไพสิฐ พาณิษย์กุล** จากคณะ

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ **นายแสงชัย รัตนเสริวงศ์** ทนายความด้านสิทธิมนุษยชน **นายจรัส ไหมยศ** เครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคเหนือ เป็นวิทยากรร่วมบรรยาย และดำเนินการรายการโดย **นายชาญวิทย์ อร่ามฤทธิ์** อนุกรรมการด้านสิทธิชุมชน และมีการอภิปรายระดมความคิดเห็นในหัวข้อ “ปัญหาอุปสรรคและบทเรียนของพื้นที่ในการรักษาสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ - ๒๕๕๐”

โดยมีวิทยากรประกอบด้วย **อาจารย์สมชาย ปรีชาศิลป์กุล** อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ **นายบุญยืน วงศ์สงวน** ผู้แทนจากเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือตอนล่าง และ **นายพงษ์ศักดิ์ เสนาใจ** ผู้นำชุมชนกรณีอ่างเก็บน้ำโป่งอ่าง จังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการรับรององค์การเอกชน จะนำข้อเสนอแนะจากเวทีสัมมนาทั้งหมด ๔ ภาค เสนอแนะต่อรัฐบาลในการผลักดันให้มีการกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป

ภาพกิจกรรม

เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและประธานอนุกรรมการด้านที่ดินและป่า เป็นประธานกล่าวเปิด

การสัมมนา เรื่อง “แผนแม่บทเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของคณะรักษาความสงบแห่งชาติกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน” ณ ห้องประชุม ทองกวาว ชั้น ๑ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์คอนเวนชั่น โดยการจัดงานดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อหาทางออกร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดี เนื่องในวันคล้ายวันก่อตั้งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปีที่ ๒๒ โดยมีนางภิรมย์ ศรีประเสริฐ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะเจ้าหน้าที่ เดินทางเป็นตัวแทนของสำนักงาน ในการร่วมแสดงความยินดี ณ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา อาคารสุขประพฤติ

เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ กันยายน ๒๕๕๗ ศาสตราจารย์ อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานกล่าวเปิดงาน และเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาองค์กรแบบมีส่วนร่วม” ณ เดอะบลูม บาย ทีวีพูล อำเภอบางปะอิน จังหวัดนครราชสีมา โดยงานสัมมนาดังกล่าว จัดขึ้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการทำงานของบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนำข้อมูลมาสรุปรวบรวมและหาแนวทางการแก้ไข เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗ คณะผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดี เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ครบรอบ ๔๔ ปี ณ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ถนนพระราม ๖ กรุงเทพมหานคร

กสม.จัดมุมสิทธิมนุษยชนศึกษา

ณ มหาวิทยาลัยนครพนม ตามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนครพนม ตามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ที่ได้ลงนามร่วมกัน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการจัดมุมสิทธิมนุษยชนศึกษาขึ้นในห้องสมุดมหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยมี **นางจินตนา ณ ระนอง** ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย และ **นางรัตติยา โป่งฟ้า** นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ เป็นตัวแทนของสำนักงานฯ ในการประชุมหารือประสานความร่วมมือเพื่อดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชนกับ **อ. เจษฎา ไชยตา** อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ และ **อ.ดร. วิศิษฐ์ คิดคำสวน** อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์ (สังคมศึกษา) ซึ่งผลจากการประชุมหารือ มีข้อสรุปดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยนครพนมจะประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาและประชาชนได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร และจะสนับสนุนให้นักศึกษามาใช้บริการ “มุมสิทธิมนุษยชนศึกษา”
๒. การเปิดศูนย์ศึกษาและประสานงานสิทธิมนุษยชนของมหาวิทยาลัยนครพนม จะนำไปหารือในระดับนโยบายต่อไป ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษารายละเอียดในการดำเนินการในเรื่องนี้ก่อน
๓. มหาวิทยาลัยนครพนมมีแผนการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยจะเสนอแผนการดำเนินงานและเตรียมจัดทำโครงการเสนอของบประมาณปี ๒๕๕๘ จากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยนครพนมและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนร่วมกันต่อไป

เวทีสาธารณะ เรื่อง

“กฎหมายอัมบุน : เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์กับความเป็นธรรมทางเพศ”

การใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เป็นวิธีการหนึ่งที่มีความนิยมในการแก้ปัญหาภาวะการมีบุตรยาก โดย “การอัมบุน” เป็นแนวทางหนึ่งในหลายแนวทางของการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ด้วยวิธีการอัมบุนนั้น ในสังคมโลกปัจจุบันยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันว่าสามารถที่จะทำได้หรือไม่ เนื่องจากก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านศีลธรรม ปัญหาด้านกฎหมาย และโดยเฉพาะประเด็นปัญหาในเรื่องสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สภาพการณ์ปัจจุบันของการอัมบุนในประเทศไทยกำลังประสบปัญหาต่างๆ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะประเด็นปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการในเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ว่าสามารถที่จะดำเนินการได้หรือไม่ สภาพการณ์ดังกล่าวได้นำประเทศไทยไปสู่การหาแนวทางในการแก้ไข โดยล่าสุดมีความพยายามของภาครัฐที่จะผลักดันกฎหมายในการควบคุมการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวออกมาใช้บังคับ แต่เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของกฎหมายแล้ว ยังพบว่ามิชอบกพร่องอยู่หลายประการ เช่น ยังไม่มีความครอบคลุมในเรื่องต่างๆ การไม่คำนึงถึงการคุ้มครอง

สิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเด็นเรื่องความสัมพันธ์กันทางกฎหมายที่ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ เป็นต้น

โดยประเด็นปัญหาในเรื่องนี้ คณะอนุกรรมการสื่อสารสิทธิมนุษยชน ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้จัดเวทีสาธารณะเรื่อง **“อุ้มบุญอย่างไร ไม่กระทบสิทธิ”** ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ ในการเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้จากการเสวนามาจัดทำข้อเสนอแนะต่อร่างกฎหมายดังกล่าว และเพื่อให้เกิดการพิจารณาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างรอบด้านมากขึ้น จึงได้มีการจัดเวทีสาธารณะในประเด็นเฉพาะต่อเนื่องอีกครั้ง ในชื่อเรื่อง **“กฎหมายอุ้มบุญ : เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์กับความเป็นธรรมทางเพศ”** เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุม ๗๐๙ ชั้น ๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งการจัดเวทีสาธารณะครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากหลายองค์กรในการร่วมดำเนินการจัดงาน ได้แก่ **สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, แผนงานสุขภาวะผู้หญิงและความเป็นธรรมทางเพศ สมาคมเพศวิถีศึกษา, มูลนิธิสร้างสุขภาวะ, มูลนิธิธรรมาภิบาล และมูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร** โดยในเวทีดังกล่าวมีผู้ทรงคุณวุฒิ มาร่วมอภิปรายในประเด็นปัญหาการอุ้มบุญ อันประกอบไปด้วย (๑) **ผศ.ดร. สุชาติ ทวีสิทธิ์** ผู้แทนจากสมาคมเพศวิถีศึกษา (๒) **รศ.ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล** ผู้แทนจากสถาบันวิจัยประชากรสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (๓) **ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ. สุพร เกิดสว่าง** ผู้แทนจากสมาคมองค์กรด้านสุขภาพ (๔) **รศ.ดร. ขลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์** ผู้แทนจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๕) **คุณนัยนา สุภาพงษ์** ผู้แทนจากมูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร โดยมี**คุณจิตติมา ภาณุเดชะ** จากมูลนิธิสร้างสุขภาวะเป็นผู้ดำเนินรายการอภิปราย นอกจากนี้มีผู้เข้าร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกว่า ๗๐ ท่าน

การจัดเวทีสาธารณะในครั้งนี้ มีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านความเป็นธรรมทางเพศ โดยในการอภิปรายได้กล่าวถึงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย อาทิ การนำเสนอภาพสถานการณ์การใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์กับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ ซึ่งใน

หลายประเทศพบว่ามีความหมายออกมาควบคุมในเรื่องนี้ โดยมีทั้งประเทศที่อนุญาตให้ดำเนินการได้อย่างเสรี ประเทศที่จำกัดการดำเนินการให้กระทำเฉพาะเพื่อมนุษยธรรม และประเทศที่ห้ามไม่ให้มีการดำเนินการเลย ส่วนสถานการณ์ในประเทศได้มีการกล่าวถึงสถานการณ์ปัญหาการอุ้มบุญในประเทศไทยที่ปรากฏเป็นข่าวในขณะนี้ และมีการกล่าวถึงประเด็นความไม่สมบูรณ์ของร่างกฎหมายคุ้มครองสิทธิเด็กที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ที่ยังมีปัญหาในเรื่องการคำนึงถึงความเป็นธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการอุ้มบุญที่ยังไม่มีความครอบคลุมเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีการอภิปรายให้ความรู้ทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ การให้ความรู้ทางด้านความสัมพันธ์ในเชิงสังคม คุณค่าในทางประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเจริญพันธุ์ในประเทศไทย การให้ความรู้ในทางหลักการกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล ความเท่าเทียมและความเสมอภาคในการกำหนดเจตจำนงของมนุษย์ในทางเพศ โดยประเด็นปัญหาที่รวบรวมได้จากการอภิปรายอันเกี่ยวกับร่างกฎหมายนี้ ได้แก่

- (๑) การดำเนินการในเชิงพาณิชย์สามารถกระทำได้หรือไม่
- (๒) ประเด็นของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนที่ยังไม่ถูกให้ความสำคัญ และไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิ อย่างเพียงพอ
- (๓) ประเด็นเรื่องการไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในการเข้าถึงเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์
- (๔) ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์กันของบุคคลที่เกี่ยวข้องในทางกฎหมายที่ยังไม่มีความชัดเจน

บทสรุปที่ได้จากการจัดเวทีสาธารณะในครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการอภิปรายส่วนใหญ่เห็นพ้องตรงกันว่า ร่างกฎหมายดังกล่าวยังมีข้อบกพร่อง ไม่มีความครอบคลุมในประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างเพียงพอ จึงเห็นควรให้มีการยกร่างกฎหมายขึ้นใหม่ โดยให้ระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ให้มีความครอบคลุม โดยเฉพาะความคิดเห็นจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการอุ้มบุญ และต้องการให้มีการจัดเวทีเสวนาในประเด็นนี้อีก เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการเสวนา มาใช้เป็นฐานความรู้ในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจน ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหา และมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

“เดี๋ยวไมโครโฟน... ให้โดนเรื่องสิทธิ”

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ promotenetwork@nhrc.or.th หรืออ่าน [มมมองสิทธิ์](http://www.nhrc.or.th) ได้ที่ www.nhrc.or.th